

„Napfogyatkozás" Aldyr észrevételei George R. R. Martin: Lázalom c. regényéről

Valhalla Páholy-Szukits, 2002. , 441 o.
1490 Ft

Vámpírokról sok helyütt, különféle megközelítésekben olvashattunk már. George R. R. Martin vámpírbrázolása jól ismert "sztereotípiákból" táplálkozik, mégis sajátos ötvözete az eddig olvasottaknak, és új ötleteket is felvonultat. Amiben egyedi: Martin vámpírjai nem élőhalottak, hanem egy ősi faj kevés számú túlélői. Ha valakit megharapnak, az áldozatból nem lesz vámpír. A vérmesternek éppen ezért nincsenek "gyermekai", az alattvalók felett gyakorolt hatalma más forrásból táplálkozik. A szerző igyekszik a vámpírok emberfeletti képességeit magyarázni, de amikor a vámpírok anatómiájáról és élettani sajátosságairól beszél, már veszélyes vizekre evez, ahol az elsöre kiválónak tűnő megoldások mögött ellentmondásokra is akadhatunk.

A történetről. A főhős kevésbé megnyerő figura: nagydarab, vörösképű, laposra vert orrú, barátságtalan és nyers modorú férfi - Abner Marsh kapitány -, a későbbi szereplőket megismerve mégis könnyű lesz majd vele azonosulni. A regény példászerűen fűzi össze Marsh és Joshua York (a pozitív vámpír-karakter) történetének szálait. Az összeomlás szélén álló Marsh kapitány egy szélesebb, pompás gőzhajó megépítéséről álmodik, amellyel lekörözheti a Mississippit leggyorsabb gőzöst, a Napfogyatkozást, s ezzel beírhatja nevét a folyami hajósok történelmébe, s talán lelki megnyugvást is talál. Joshua az emberek és az embereken élősködő vámpírok kibékítését áhítja, s maga mellé akarja állítani népének maradékát. Ő a "Szürke Király", aki képes visszavezetni népét az ősök városába, és megtaníthatja, miként lehet elnyomni a "vörös szomszéd", a legfelül lakozó szörnyeteket.

A közös vállalkozás létrejön, Marsh és Joshua a Lázalom névre keresztelt gőzös fedélzetén kihajóznak, hogy valóra váltsák álmaikat. Az 1800-as évek

Mississippije, az Anne Rice vámpír-regényekből már megismert New Orleans és vidéke elevenedik fel a könyv lapjain. Ez a borongós, melankolikus szépségű világ, ahogy mind több akadály keresztezi a Lázalom útját, egyre jobban elsötétül, komorabbik arcfelét mutatva, míg végül az események horrorba csapnak át. Természetesen nem vértől és belsőségektől csöpögő mézszárlásra kell gondolni, bár elvéve, amennyire szükséges, ilyennel is találkozunk. A regény inkább a tudatalattira gyakorol hatást, ösztönös félelmeinket korbácsolja fel, jól megkomponált helyzetekkel, érzékletesen ábrázolt történetekkel, az emberi felfogástól merőben idegen vámpír-gondolkodásmód átütő erejű bemutatásával. A regény erősen felborzolja az olvasó lelkivilágát, mégsem annyira, mint Anne Rice "Lestat, a vámpírja", vagy a "Ramszesz, a Kárhozott". Úgy érzem, Rice jelenetei jóval erősebb, jóval mélyebbről jövő reakciókat váltanak ki az olvasóból. Hogy miért érzem így. Kornya Zsoltnak igaza van abban, hogy a Lázalom nem annyira épít az érzélgősségre, nem annyira szentimentális, mint Anne Rice. Talán éppen emiatt van az, hogy az olvasó felszínesebben éli át a történeteket, így a Lázalom legsötétebb/legdurvább jelenetei nem annyira lélekfelkavaróak, mint a fent említett két mű esetében.

A cselekmény sodró lendületű, kevésbé ugyan, mint Robert Weinbergnél (Vörös Halál Karneválja), inkább a "Lestat, a vámpír" ritmusát idézi. Mindemellett elgondolkodtató, eszmei mondanivalót bőséggel hordoz, és nem fullad unalmas fejtegetésekbe, emészthetetlenül érzélgős leírásokba, mint pl. "A Kárhozottak Királynője". A regény az utolsó oldalakon is tartalmaz meglepetéseket, izgalmas fordulatokat, mégis, a végkifejlet néhány pontja előre megjósolható.

A főszereplők ábrázolása tökéletes, mondhatni példa értékű. George R. R. Martin igazi mestere a karakterek mozgatózásának, a jellem érzékletes bemutatásának. Kornya Zsolt állításának ellentmondanék annyiban: Joshua karaktere esetleg valóban lehetne főgonosz egy másik regényben, a másik

vérmester mellett mégis túl „emberszerű” lett, így az olvasó képes lehet együtt érezni vele, sőt, akár még sajnálhatja is. A mellékszereplők is izgalmas, "élő" személyiségek, egyedül azt sajnáltam, hogy a vámpírok közül kizárólag a két főhősről kapunk részletes bemutatást, a többiek csak szükséges bábuk a történetben, különösebb szerep nélkül.

A végére egy pozitív észrevétel: Kornya Zsolt utószava és a részletes bibliográfia kiváló ötlet, és hasznos olvasnivaló. Negatívum: egy ilyen színvonalú regénynél, és ennél a sorozatnál durva mulasztásnak tartom, hogy a szövegben helyenként (281-284 o.) csak úgy hemzsegnek az elírások: értelmetlen mondatok, ékezethibák, elválasztási hibák, elgépelések. Nem egy helyen még az eredeti angol(!) szavak is megtalálhatók, lefordíthatatlanul? Ennél azért nagyobb odafigyelést érdemelt volna a könyv.

A borítón ezt olvashatjuk: "minden idők legjobb vámpír-regénye". Ezt ki-ki döntse el a saját értékítélete szerint (én a magam részéről a legjobb öt hely egyikét mindenképpen megszavazom neki), de nyugodt szívvel mondhatom, feltétlenül érdemes beszerezni.

Értékelés (Iskolai érdemjegyekkel, 1-5-ig, "félértékeket" is használva)

Történet: 4,5

Szereplők: 4,5

Stílus: 4,5